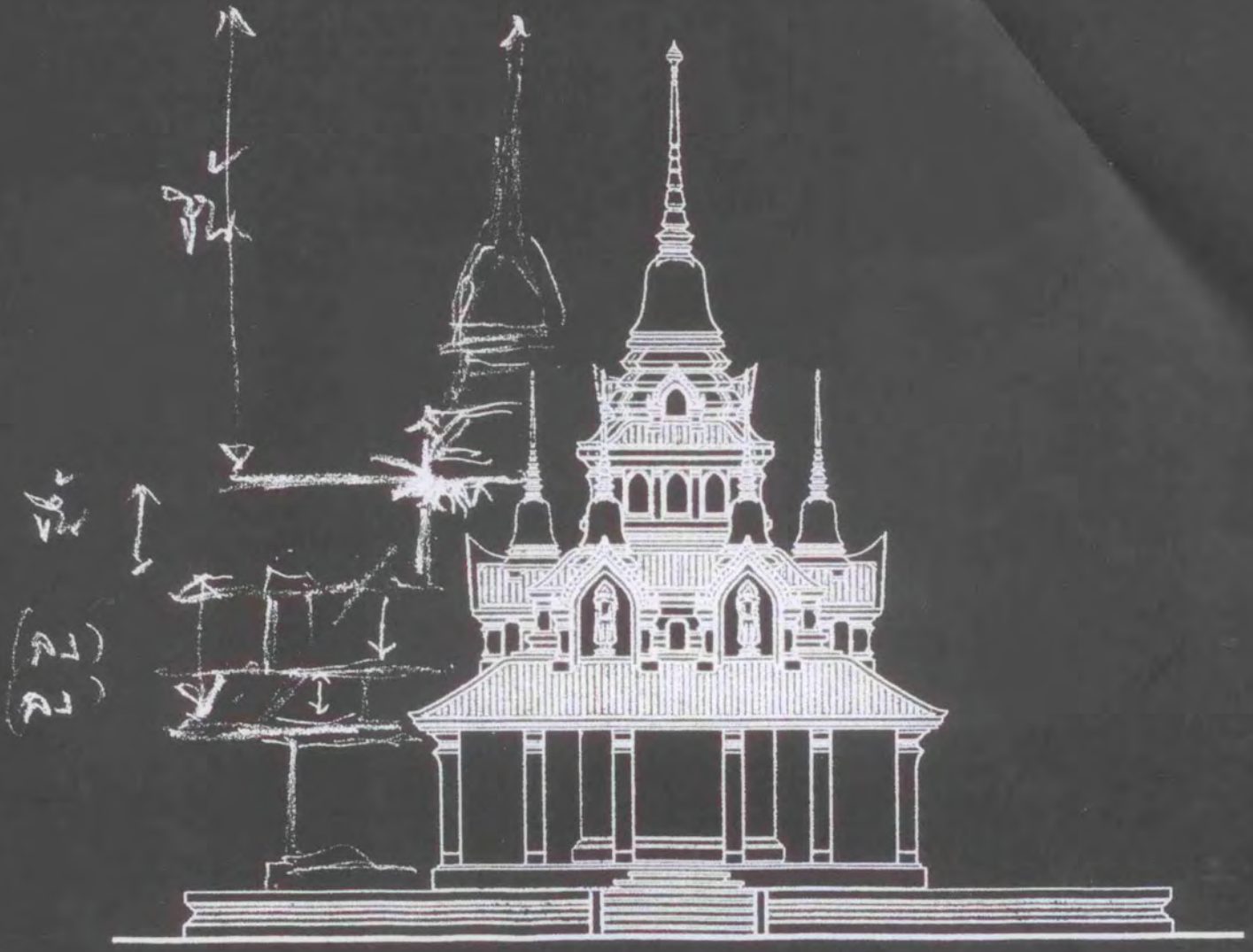

asa

วารสารสถาปัตยกรรม
ของสมาคมสถาปนิกสยาม
ในพระบรมราชูปถัมภ์

THE ARCHITECTURAL JOURNAL
OF THE ASSOCIATION OF
SIAMESE ARCHITECTS
UNDER ROYAL PATRONAGE

THEMES

38 MAIIAM Contemporary Art Museum
46 ASA Lanna Center
54 Naiipa Art Complex
62 Pattaya Country Club
70 Choui Fong Tea Café

38

54

62

46

70

SECTIONS

18

NEWS

18 The Inauguration of ASA Lanna Center
24 Co-Create Design Workshop : Mahakan Living Museum

WORK IN PROGRESS

28 TCDC Khon Kaen
32 Re | Sort Gra | Ble

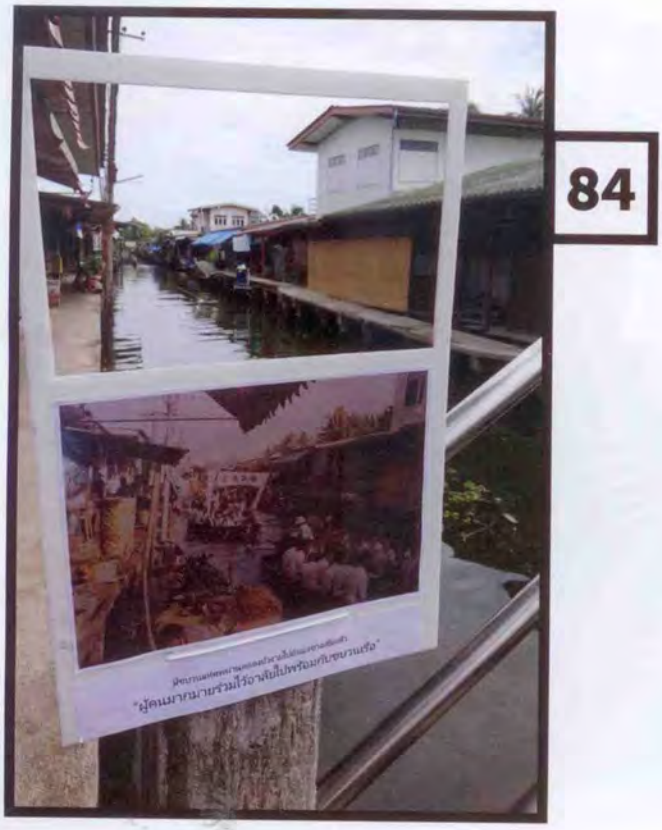

84

CONVERSATION

78 Wolf D. Prix

COMMITTEE

84 ASA-CAN Workshop 2016: Living with Khlong at Lak Ha Floating Market Community

CONSERVATION

90 VERNADOC Thailand and Beyond

HISTORY

96 Charming Bangluang Community

PROFESSIONAL

102 Design for Environmental Performance

110 MATERIALS
112 ASA CARTOON

#13891
ห้องสมุดคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง มธ.

CONVERSATION

WOLF D PRIX

TEXT
Winyu Ardrugsa

PHOTOS
courtesy of
Coop Himmelb(l)au

วลีที่ว่า "สถาปัตยกรรมต้องร้อนแรงดังเปลวไฟ" (Architecture Must Blaze) มีโหนของความเป็นขบถอยู่ ด้วยความเชื่อที่ว่าสถาปัตยกรรมจะต้องยืนหยัดเพื่อบางสิ่ง คุณคิดว่ามันมีส่วนเกี่ยวข้องอะไรกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมในช่วงทศวรรษ 60 รีเปล่า?

Wolf D. Prix: แน่นอนครับ อิทธิพลที่สำคัญที่สุดในช่วงเวลานั้นคือดนตรีและปรัชญา รวมไปถึงการแสดงออกของคนหนุ่มสาว เราคิดว่าเราคือผู้กำหนดอนาคตของเราเอง เราไม่ต้องมองกลับไปยังอดีตมากนัก และการที่เราไม่มองกลับไปก็เป็นหนึ่งในสิ่งที่สร้างความฝันและพลังอำนาจทั้งหมดของความฝันนั้น เราเลยเชื่อมั่นว่าเราจะสามารถก้าวผ่านอนาคตไปได้ และถ้าจะให้ผมพูดจริงๆ ผมก็ไม่แน่ใจนักว่าเราชนะมันจริงๆ รีเปล่า

I THINK THE PHRASE 'ARCHITECTURE MUST BLAZE' HAS A REBELLIOUS TONE, A BELIEF THAT ARCHITECTURE MUST STAND FOR SOMETHING, WAS THERE ANY RELEVANCE TO THE CLIMATE OF THE 1960S?

WOLF D. PRIX: Of course there was, the greatest influence was music at this time and the philosophy and how the young people behaved. We thought that we could make our future. We don't have to look back too much. Don't look back was one of the things that give us the fantasy of all the power of the fantasy. So we got really convinced that we can pass the future and if I am honest now, I am not so sure that we have won.

LOOKING AT YOUR WORKS, I THINK YOU NEED TO BE VERY BRAVE TO EXPERIMENT AND TO TRY IN WHAT THE OFFICE HAS BEEN DOING, DO YOU HAVE ANY FEAR?

WP: No, I don't have fear. Sometimes we think we are stupid. Because we give the client more than he really understands.

YOU TALK ABOUT COMPUTERS. I'M NOT SURE THAT THIS EXISTED WHEN YOU STARTED THE OFFICE?

WP: No, no, no not at all.

SO HOW DO YOU BALANCE BETWEEN USING COMPUTERS AND HOW DO YOU ALLOW TECHNOLOGY TO TAKE THE LEAD? TRADITIONALLY ARCHITECTS STAND FOR THEIR OWN POSITION AND AUTHORITY.

WP: Right now it is the atmosphere changes, from 1990s on people believed that the computer is the master of the universe and they give all of their ideas to the computer, not realizing that the computer is a tool like a drawing pen but it is faster and you can create more shapes and forms but I don't believe, like Patrik is doing, that the computer is a total utilitarian system and should not rule creating of the space, therefore we always check between the computer drawing, model, computer drawing, and of course for building a building, it is a tool which brings a lot of advantages.

MANY OF YOUR PROJECTS INVOLVE EXISTING BUILDINGS, AND THE DESIGN LANGUAGE THAT YOU HAVE DEVELOPED SEEMS TO BE DIFFERENT FROM TRADITIONAL OR EXISTING ARCHITECTURE, HOW DO YOU NEGOTIATE BETWEEN THESE DIFFERENCES?

WP: I will give you two little examples, first one is the European Central Bank. We took the proportions of the existing building and manipulated that but there is still a relation to the existing building. And the roof of the Martin Luther Church, the old curve of the medieval ossuary roof exists in our new roof as well so this is the relation. And it is not a composition issue but it is more a respect issue.

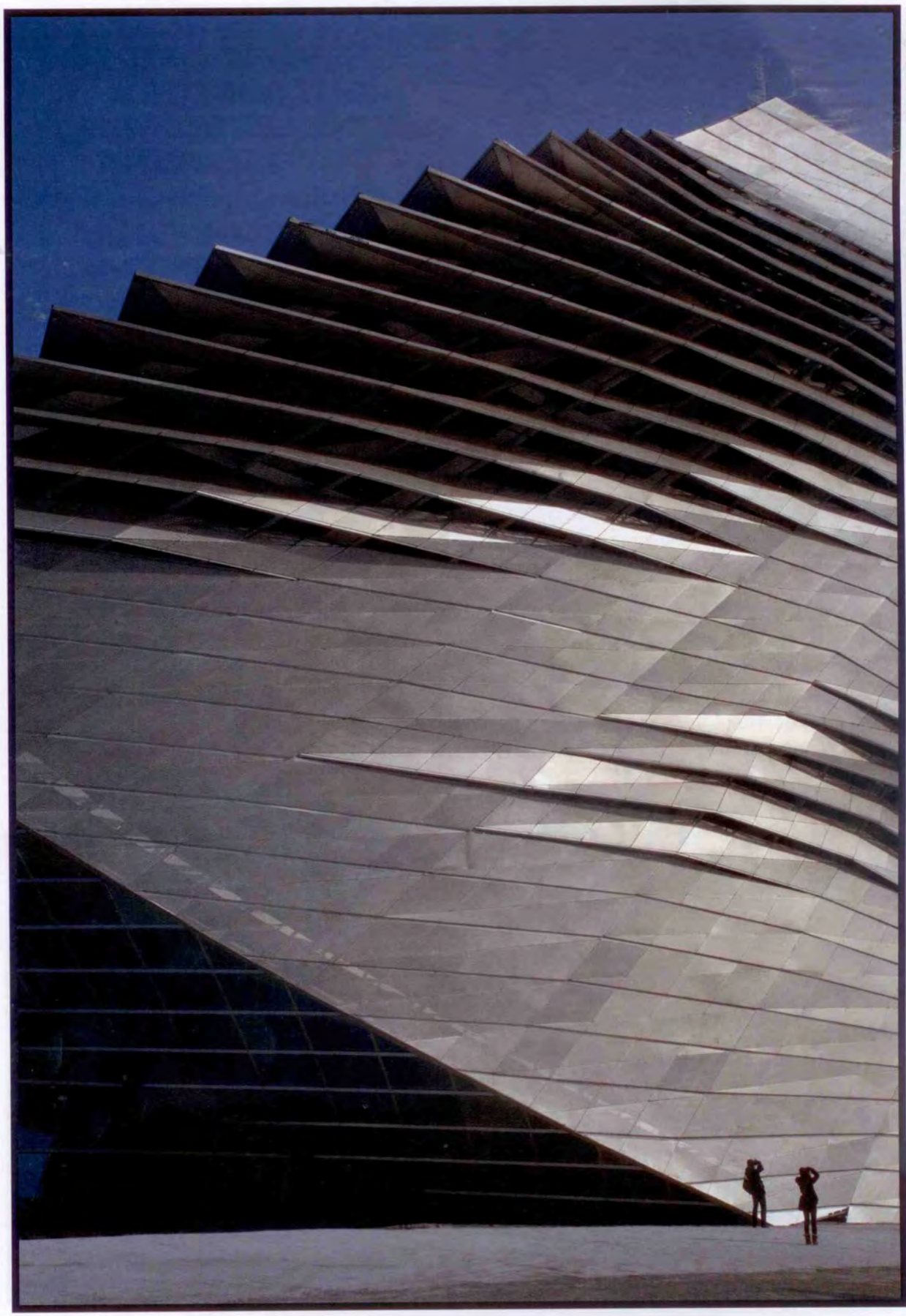

© Cristiano Bianchi

เมื่อกลับไปมองดูผลงานที่ผ่านมาของคุณ คุณต้องมีความกล้ามากๆ ที่จะทดลองและพยายามทำในสิ่งต่างๆ ที่ออฟฟิศของคุณได้ทำมาตลอด คุณมีความกลัวอะไรบ้างไหม?

WP: ไม่นะ ผมไม่กลัวอะไร บางทีเราก็คิดว่าเราโง่เหมือนกัน เพราะสิ่งที่เราให้ลูกค้านั้นเกินกว่าที่เขาเข้าใจมันได้จริงๆ

คุณพูดถึงคอมพิวเตอร์ แต่ตอนที่คุณเริ่มก่อตั้งออฟฟิศใหม่ๆ นั้น คอมพิวเตอร์น่าจะยังไม่ถูกนำมาใช้อย่างตอนนี้

WP: ไม่ๆ ไม่มีเลยครับ

ถ้าอย่างนั้นคุณสร้างสมดุลระหว่างการใช้คอมพิวเตอร์อย่างไรแล้วคุณยินยอมให้เทคโนโลยีเป็นตัวนำอย่างไรบ้าง เพราะโดยปกติแล้ว สถาปนิกมีจุดยืนและอำนาจในการตัดสินใจของตัวเองมาตลอด

WP: ตอนนี้บรรยากาศมันเปลี่ยนไปแล้ว นับตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 90 เป็นต้นมา ผู้คนเชื่อว่าคอมพิวเตอร์คือผู้ควบคุมจักรวาล และพวกเขาก็เอาความคิดทั้งหมดไปฝากไว้กับคอมพิวเตอร์ โดยไม่ตระหนักว่าคอมพิวเตอร์เองก็เป็นเครื่องมือหนึ่งเหมือนกับปากกาเขียนแบบ แต่มันทำงานได้เร็วกว่า และมันก็สามารถสร้างรูปทรงได้มากกว่า แต่ผมไม่เชื่อนะ อย่างในกรณีของ Patrik และสิ่งที่เขากำลังทำอยู่ ว่าคอมพิวเตอร์จะเป็นระบบที่สร้างอรรถประโยชน์ให้เราโดยเบ็ดเสร็จขนาดนั้น และมันก็ไม่ควรจะเข้ามาควบคุมการสร้างที่ว่าง เพราะฉะนั้นแล้ว เราจึงตรวจสอบความสมดุลระหว่างการเขียนแบบด้วยคอมพิวเตอร์ โมเดล และการสร้างอาคารขึ้นมาสักอาคารหนึ่งจริงๆ มันก็เป็นเครื่องมือที่นำมาซึ่งประโยชน์และข้อได้เปรียบหลายอย่าง

PEOPLE BELIEVED THAT THE COMPUTER IS THE MASTER OF THE UNIVERSE AND THEY GIVE ALL OF THEIR IDEAS TO THE COMPUTER, NOT REALIZING THAT THE COMPUTER IS A TOOL LIKE A DRAWING PEN

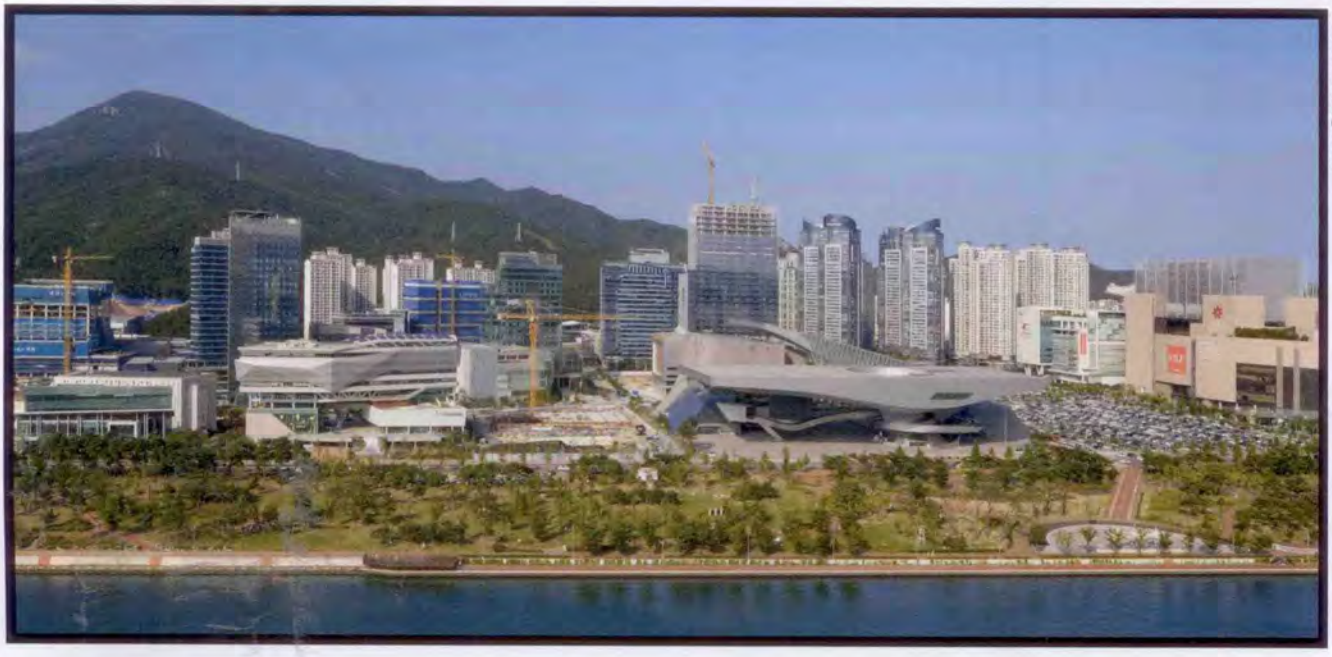

© Duccio Malagamba

โปรเจ็คต์หลายๆ อันของคุณเกี่ยวข้องกับอาคารที่มีอยู่แล้ว และภาษาทางการออกแบบที่คุณได้พัฒนาขึ้นก็ดูจะแตกต่างจากสถาปัตยกรรมแบบประเพณีรวมไปถึงอาคารที่มีอยู่แล้วในบริบท คุณได้ต่อรองหรือประนีประนอมความแตกต่างเหล่านี้อย่างไร?

WP: ผมจะยกตัวอย่างเล็กๆ น้อยๆ ให้คุณฟังสักสองตัวอย่างนะครับ อันแรกคือ European Central Bank เราเอาสัดส่วนของอาคารที่มีอยู่แล้วมาจัดการใหม่ โดยที่ยังคงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวอาคารเดิมอยู่ อีกอันหนึ่งคือหลังคาของโบสถ์ Martin Luther Church ที่เส้นโค้งของหลังคาโครงกระดูกแบบยุคกลางยังคงมีอยู่ในโครงสร้างหลังคาใหม่ที่เราสร้างขึ้น ซึ่งนั่นก็เป็นความเกี่ยวโยงที่ว่า มันไม่ได้เป็นประเด็นเรื่องขององค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมหรืออะไร แต่เป็นเรื่องของการให้ความเคารพมากกว่า

ตอนนี้คุณมีโปรเจ็คต์ในหลายประเทศ ในแต่ละที่มีความเฉพาะเจาะจงที่แตกต่างกันออกไป คุณเจรจาหรือประนีประนอมเพื่อการมีอยู่ขององค์ประกอบทางท้องถิ่น (ถ้ามี) ในงานของคุณอย่างไร?

WP: คุณหมายถึงว่าคุณเป็นห่วงสถาปัตยกรรมของประเทศจีนอะไรแบบนั้นใช่ไหม กับการที่พวกเขากลับไปหาหลักการเก่าๆ ใช่ไหม ผมก็ยังทำงานในแบบเดิม ถ้างานของผมไม่ได้อยู่ในพื้นที่ซึ่งเปิดกว้างที่ซึ่งผมมีอิสระ จริงๆ แล้วอาคารของเราทำงานได้ดีมาก การใช้งานต่างๆ ก็สมบูรณ์แบบ วัสดุคือสิ่งที่แตกต่างไป เราไม่ต้องใช้ดินสร้างเพราะตอนนี้เรามีคอนกรีต และถ้าเราต้องใช้ดินในแอฟริกา ผมก็อาจจะผสมมันเข้ากับคอนกรีตเพราะมันเป็นวัสดุที่ดีกว่า

นักศึกษาหลายคนสงสัยว่าอะไรคือแรงบันดาลใจในการออกแบบงานของคุณในแง่ของการสร้างรูปทรงขึ้นมาใหม่สักอันหนึ่ง เช่น คุณตัดสินใจอย่างไรว่าเส้นโค้งนี้จะพอดีหรือสมบูรณ์แบบ คุณมีทางเลือกอื่นๆ เผื่อไว้บ้างหรือเปล่า?

WP: ผมก็หวังว่าตอนนี้โรงเรียนต่างๆ จะสร้างบรรยากาศใหม่ๆ ที่เราจะสามารถพัฒนาสถาปัตยกรรมในแนวทางที่มีความเป็นมนุษย์ ยั่งยืน และไม่ฟุ่มเฟือยได้มากขึ้น ผมไม่ทราบว่ามันจะคลี่คลายไปอย่างที่หวังหรือไม่ แต่ในอนาคตเราคงได้ทราบกัน ก่อนอื่น เพื่อเป็นการตอบคำถามแรกของคุณ คุณพ่อของผมเป็นสถาปนิกและผมก็ช่วยงานในออฟฟิศมาตั้งแต่ผมอายุสิบขวบ ผมได้ทำความรู้จักกับแง่มุมเชิงหัตถศิลป์ที่นิยามสถาปัตยกรรม และในยุคสมัยนั้นก็มีคนทำงานเก่งๆ เยอะมากมายที่ชำนาญเรื่องเชิงเทคนิค พวกเขาสามารถเขียนหรือวาดอะไรขึ้นมาได้โดยไม่ต้องใช้สเกลเลยด้วยซ้ำ นี่เป็นสิ่งที่ผมได้เรียนรู้มาตั้งแต่ยังเด็ก

เราต้องการจะเปลี่ยนสถาปัตยกรรมและทางเดียวที่จะทำได้ในความคิดของเรานั้น ก็คือการสร้างคำนิยามใหม่ให้กับกระบวนการออกแบบ ที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับทฤษฎีของ Freud ผ่านการใช้จิตใต้สำนึกของเรา เพราะเหตุนี้จริงๆ แล้วเราจึงเป็น deconstructivist เพราะ Derrida

NOW YOU HAVE PROJECTS IN MANY COUNTRIES. IN DIFFERENT PLACES, THERE ARE DIFFERENT SPECIFICITIES. HOW DO YOU NEGOTIATE TO INCLUDE SOME OF THE LOCAL ELEMENTS, IF THERE ARE SOME, INTO YOUR WORK?

WP: You mean you are concerned with the real architecture in China, where they are going back to the so-called old rules and regulations? I do it the same way if I am not in a free area where I can do what... our buildings are working very well, the function of the building is perfect. The material is different, yeah? Then we don't build in clay because we have concrete. And if I have to use clay in Africa I will mix it up as concrete because it is a better material.

MANY STUDENTS WONDER WHAT IS THE INSPIRATION OF YOUR DESIGN IN TERMS OF MAKING A NEW FORM? AND, FOR EXAMPLE, HOW DO YOU MAKE DECISION THAT THIS CURVE WOULD BE PERFECT, DO YOU HAVE ANY OTHER OPTIONS?

WP: I am hoping that the schools right now are providing a new atmosphere that we can develop architecture in a humanistic, economical, sustainable way. I don't know whether that will work out but we will see. First, to answer your first question, my father was an architect, I was working in the office since I was ten years old, but earlier so I got to know the craftsmanship of what architecture means and this generation they were really good craftsmen I have to say, they are technical, they can draw without the scale so this is what I learned at home.

We wanted to change architecture and the only way to do it, we thought, was to redefine a new designing process and this was related to Freud, using our unconscious, and therefore we are really deconstructivist because Derrida who founded this deconstuctivist philosophy said that the unconscious written line or word improves the whole text or the unconscious little painted thing is more important for the whole painting than everything so then we thought: ok, so, if we can get rid of the constraints, pressures, economic functional issues, then maybe we can liberate the space.

Then we got a commission to do a house in California and then I did a drawing with closed eyes in order to follow our design model and then we measured the model and then we developed it as normal, regular architects and made really regular plans and drawings. We are doing a lot of models. More models than 3D models in the computer, more physical models because this is another experiment. We want to understand it by doing it and to be honest you can never ever get control in a 3D model on the screen, never ever. You have to have it - it is like talking in three dimensions, you cannot talk in one dimension.

I WOULD LIKE TO ASK YOU ABOUT THE INNOVATION AND IDENTITY IN ARCHITECTURE. THE PLACE WE ARE SITTING NOW IS VERY TELLING BECAUSE WE ARE SURROUNDED BY THESE BEAUTIFUL THAI BUILDINGS, BUT BEHIND US THERE ARE HUGE TOWERS THAT COULD BE ANYWHERE. THAI ARCHITECTS ARE VERY CONCERNED ABOUT IDENTITY.

WP: Identity doesn't' exist only here, just in form. This kind of cleverness is in new materials and in the new structures, there are a lot of elements, you can do it in a contemporary way. How comes that this generation is asking for traditional identity? Architects can design a modern house without losing any of the thing. The relation must be still there relatively.

ที่เป็นคนเสนอปรัชญา Deconstructivism บอกว่าเส้นสายหรือคำที่ถูกเขียนขึ้นจากจิตใต้สำนึกสามารถส่งผลให้ตัว text ดีขึ้นได้ หรือรายละเอียดเล็กๆ ในภาพวาดที่เกิดขึ้นจากจิตใต้สำนึกมีความสำคัญกับภาพวาดทั้งภาพมากกว่าทุกสิ่ง ดังนั้นเมื่อเราคิดว่า โอเค ถ้าเราสามารถกำจัดข้อจำกัด ความกดดัน ประเด็นเรื่องการใช้งานเชิงเศรษฐกิจต่างๆ ได้ เราก็อาจจะปลดปล่อยที่ว่างให้เป็นอิสระได้

เราได้ทำโปรเจ็คต์บ้านในแคลิฟอร์เนีย ซึ่งผมหลับตาและทำการร่างแบบเพื่อให้ทุกอย่างเป็นไปตามโมเดลการออกแบบของเรา จากนั้นเราจึงวัดโมเดลแล้วก็พัฒนาแบบ ทำแปลนไปตามปกติแบบสถาปนิกทั่วไป เราสร้างโมเดลเยอะมาก เป็นโมเดลจริงๆ มากกว่าโมเดลสามมิติในคอมพิวเตอร์ เพราะเรามองมันเป็นอีกหนึ่งการทดลอง เราอยากจะทำความเข้าใจมันโดยการลงมือทำมันจริงๆ และให้พูดตรงๆ คุณไม่สามารถควบคุมโมเดลในจอภาพได้จริงๆ หรอก ไม่มีวันเลย ไม่ว่ายังไงคุณก็ต้องมีโมเดลจริง มันเหมือนกับที่การพูดเป็นสามมิติ คือคุณไม่สามารถพูดในมิติเดียวได้

เราอยากจะถามคุณเกี่ยวกับนวัตกรรมและอัตลักษณ์ในสถาปัตยกรรม อย่างสถานที่ๆ เรานั่งกันอยู่ตอนนี้ก็มีความชัดเจนหางอัตลักษณ์มาก เพราะเราถูกล้อมรอบไปด้วยอาคารแบบไหยอันสวยงามมากมาย แต่ข้างหลังเราก็เป็นอาคารขนาดยักษ์ที่พบเห็นได้ทั่วไป สถาปนิกไหยเองก็มีความกังวลใจเกี่ยวกับประเด็นเรื่องอัตลักษณ์มาก

WP: อัตลักษณ์ไม่ได้มีอยู่แค่ที่นี่ แค่เพียงรูปทรง ความซาญฉลาดแบบนี้ปรากฏให้เห็นอยู่ในวัสดุใหม่ๆ มันมีองค์ประกอบมากมาย คุณสามารถทำมันได้ด้วยวิธีการที่ร่วมสมัย ทำไมคนรุ่นนี้ถึงมาถามหาอัตลักษณ์ที่มีความเป็นธรรมเนียมนิยมกันล่ะ? สถาปนิกสามารถออกแบบบ้านโมเดิร์นได้โดยที่เขาไม่ต้องสูญเสียอะไร ความเกี่ยวเนื่องยังคงมีอยู่อย่างสัมพันธ์กัน

การมีอยู่ของเทคโนโลยีตอนนี้ทำให้อะไรๆ ดูเป็นไปได้หมด ในความคิดของคุณอะไรคือความท้าทายที่ยังคงมีอยู่ในสถาปัตยกรรม?

WP: เราควรจะแก้ปัญหาที่กำลังจะเกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น คุณก็คงรู้ว่าตอนนี้ในยุโรปกำลังเผชิญปัญหาใหญ่ ซึ่งก็คือผู้อพยพที่เดินทางเข้ามาจากซีเรีย สิ่งที่ผมคาดการณ์ก็คือถ้าปัญหาเรื่องโลกร้อนยังคงดำเนินต่อไปโดยไม่ได้รับการแก้ไข ประเทศทุกประเทศตั้งแต่บังกลาเทศขึ้นมาจะจมอยู่ใต้น้ำ ซึ่งนั่นก็หมายความว่าสถาปนิกอย่างเราๆ จะต้องพัฒนากลยุทธ์กันขึ้นมาในตอนนี้เลยเพื่อที่จะช่วยให้เรารอดพ้นจากการคุกคามของน้ำในอีก 20-50 ปี ทุกอย่างอาจจะสายเกินไปเสียด้วยซ้ำ เราจะมีจำนวนผู้อพยพที่สูงถึงหนึ่งล้านคนในประเทศ นั่นรวมไปถึงประเทศอื่นๆ ในยุโรป นี่คือความเป็นไปได้ที่เราสามารถทำได้และเราก็ควรจะทำมัน

© Sergio Pirrone

WE WANTED TO CHANGE ARCHITECTURE AND THE ONLY WAY TO DO IT, WE THOUGHT, WAS TO REDEFINE A NEW DESIGNING PROCESS AND THIS WAS RELATED TO FREUD, USING OUR UNCONSCIOUS

ในความเห็นของคุณ การประกวดแบบมีความสำคัญแค่ไหนต่อพัฒนาการของสถาปัตยกรรม รวมไปถึงการประกวดแนวคิด เพราะเมืองไทยไม่มีอะไรแบบนั้นให้เห็นมากนัก

WP: การประกวดเป็นสิ่งที่เลวร้ายที่สุดในชีวิตของสถาปนิกเพราะพวกเขาใช้เราและความคิดของเราโดยที่ไม่ต้องจ่ายเงิน คนแก่ๆ ชอบพูดว่า เราไม่เคยประกวดแบบเลยตอนเรายังหนุ่มๆ เราประกวดเวลาได้รับคำเชิญเท่านั้นแหละ คนหนุ่มสาวบอกว่าเราต้องการการประกวดแบบเพราะไม่งั้นเราก็ไม่มีวันได้งาน แต่คุณคิดว่าคนที่เป็นคนตัดสินเขาเลือกงานที่ดีที่สุดเหรอ? ไม่มีทางหรอก เพราะฉะนั้นนี่เป็นความโง่ของสถาปนิกที่เชื่อว่าพวกเขาต้องการการประกวดแบบแถมยังไม่มีใครจ่ายเงินให้กับงานที่ทำไปอีก นักลงทุนน่าจะเชิญคนสักห้าคน สมมติว่ามีสามคนที่เป็นสถาปนิกที่มีชื่อเสียงหน่อย และอีกสองหรือสามคนที่เป็นสถาปนิกรุ่นหนุ่มสาว และพวกเขาก็ต้องได้รับค่าจ้างสำหรับแบบร่างขั้นต้นที่พวกเขาทำ นั่นแหละถึงจะโอเค แล้วก็ไม่ต้องทำแบบไม่ออกนามด้วย เปิดการประกวดให้สาธารณะชนและลูกค้าได้เข้าถึงและเห็นไปเลยว่างานที่สร้างขึ้นมีความเกี่ยวข้องกับสถาปนิกอย่างไร

ถ้าพูดเกี่ยวกับการเรียนการสอนสถาปัตยกรรม คุณคิดว่าอะไรเป็นสิ่งที่สถาบันการศึกษาควรสอนผู้เรียนบ้างในปัจจุบัน?

WP: โรงเรียนที่ดีควรสอนให้ครอบคลุมห้าแนวทาง พวกเขาควรสอนให้นักเรียนมีอิสระในการออกแบบ ให้พวกเขามีความรู้ว่ามีอะไรเกิดขึ้นรอบๆ ตัวบ้าง เช่น ทำไม Le Corbusier ถึงเป็นสถาปนิกที่ยอดเยี่ยมนักหรืออะไรก็ตามแต่ คุณต้องมีความคิดความอ่านที่เป็นไปตามความเป็นจริง พวกเขาต้องมีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างและวัสดุ และหลักๆ ก็คือขั้นตอนการก่อสร้าง เพราะไม่อย่างนั้น project manager ก็จะเป็นคนควบคุมทุกอย่างแล้วสถาปนิกก็จะกลายเป็นคนที่โดนโยนความผิดไปให้แทน

มันเป็นงานที่หนักหนาและผมคิดว่ามันถูกเปลี่ยนแปลงไปบ้างจากการมาถึงของคอมพิวเตอร์ การทำงานบนคอมพิวเตอร์ใช้เวลานานเพราะฉะนั้นนักศึกษาจึงใช้เวลาเก้าในสิบสัปดาห์ไปกับการเรียนรู้โปรแกรม แล้วพวกเขาก็ได้อะไรที่คล้ายฟองสบู่มาโดยที่ไม่รู้ว่าจะต้องทำงานอย่างไรต่อไป นั่นคือสิ่งที่เราต้องเปลี่ยน

BECAUSE OF THE TECHNOLOGY EVERYTHING SEEMS POSSIBLE NOW, SO WHAT IS THE CHALLENGE THAT YOU THINK STILL REMAINS IN ARCHITECTURE?

WP: We should solve the upcoming problems. For instance, you know, we have big problems in Europe right now with the refugees - the refugees who are coming from Syria. What I can foresee is if the climate change is going ahead, all the countries from Bangladesh up to here, will be under water. So that means we architects have to develop strategies right now that we avoid that the water can come in. In 20, 50 years it is too late. We will have one million refugees of this country in Europe or somewhere else. We have the possibilities now to do so and we should do it.

IN YOUR OPINION, HOW IMPORTANT ARE COMPETITIONS FOR THE DEVELOPMENT OF ARCHITECTURE? AND HOW IMPORTANT ARE ONLY IDEA COMPETITIONS BECAUSE IN THAILAND THERE ARE NOT THAT MANY COMPETITIONS.

WP: Competitions are the worst thing in an architect's life because they use us without paying to get our use. The old people always say: oh, we never did the competition when we were young, only when we were invited. Young people say: we need competition otherwise we will not get a project. But, do you think that a jury chooses the best? Never ever. So this is, this is the stupidity of architects. Believing that they need competition and not get paid for it. The investors should invite five people, let's say three well known, and two or three younger people and then pay the fee of the preliminary design and then it is ok. Then, and make it not anonymous, make it open so that people and the client can see whether there is a connection to the architect.

IN RELATION TO ARCHITECTURAL EDUCATION, WHAT SHOULD BE TAUGHT TO THE STUDENTS NOWADAYS?

WP: A good school should teach in five areas. They should teach to be free to design, to be educated that you know what is going on around, and why Corbusier is such a good architect, or whatever, and you have to get an idea about reality. Then they should know about structure and materials and mainly how to build the things otherwise the project manager are taking over and blaming the architect.

It is a lot of work and I think it has changed a little bit because of the computer. The working on the computer takes a lot of time so students are working nine weeks out of ten learning the program and they have something a bubble like that then they don't know how to do. So we have to change that.

ดร. วิญญู อาจริกษา
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
และการผังเมือง มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์